

Capítol IV "ARRELS" Segona part.

Dèiem que ja teníem una raó per arribar a comprendre si més no, el naixement d'una metamorfosi, del resultat de la força expressiva d'una raça, la negra, mitjança el contacte de la cultura blanca. I, la polèmica es presenta, vull dir, és presenta per aquells que volen menysprear l'importància que té el Món en el nostre segle l'aportació de la música diem-ne en aquests moments: negre.

És ben cert que si els negres no haguessin connectat la cultura occidental, no hauria nascut ni els "works songs" ni els "Negro spirituals" ni tot el què ha de tenir després fins arribar al Jazz. És fàcil de dir que els negres sense la cultura blanca no haurien trobat la forma: jazz. Però els blancs sense els negres tampoc. Ara bé, cal remarcar clarament que foren els negres —i això està arxi-demonstrat— els qui crearen unes noves estructures musicals. No val a dir que fou gràcies al contacte amb els blancs, no. El que val a dir és que foren ells, els negres els que adaptaren tècniques, instruments, etc. a la seva manera d'assimilar-ho. Per tant, els veritables creadors.

Els mitjans no justifiquen la creació. Si un pintor per exemple, adapta noves pintures que li són adients, importades del Japó, però ell és europeu, i això li permet de crear una nova manera de fer la pintura, hi haurà algú que s'atreveixi a dir que són els japonesos els que han creat aquest, nou, diem-ne estil?

Al 1850, el President Lincoln decretava l'abolició de l'esclavitud. El negre era lliure, però amb quines condicions? Què podia fer? Anar-se'n al Nord? A què fer?. La misèria després de la guerra civil era tremenda. És clar que calia mà d'obra per reconstruir el país. S'organitzaren sectes secretes per sotmetre igualment al negre com a abans, més ben dit pitjor que abans, perquè abans amb tot i essent esclau, tenia una barraca per dormir i menjar. Ara es lliure, però no tenia ni casa ni menjar. Moria per les carretes, de fam. Anava al Nord a buscar treball, però quan en trobava, era mal pagat, molt inferior al del blanc. No podia obtenir cap càrrec important dins la vida civil, no podia fer res més sinó que treballar igualment la terra, o fer de criat dels poderosos, i els treballs més terribles, mines, etc. La raça blanca es protegia contra una invasió de raça negra, s'organitzaven "guetos", no podia viure als mateixos indrets dels blancs.

Amb tot, els negres començaren a descobrir els instruments dels blancs. Ningú no podia impedir que un negre toqués amb un instrument d'un blanc, no estava previst a la Constitució americana!. Però que feien els negres amb aquests ins-

truments? "Res d'important" els introduïen dins les esglésies i ajudaven el reverend a cantar els cants que ells aprenien de la seva manera.

El ritme sempre a quatre temps donava una persistència obsessionant, i augmentava fins a arribar a un paroxisme. En aquell moment hauria estat veritablement perillós que un blanc hagués entrat dins l'església, riscava de ser fet a troços en pocs minuts.

El reverend tenia dificultats per ensenyar les lletres als fidels. De vegades la cançó s'acabava amb una sola frase, com per exemple: "Oh, Déu meu, t'estimo"! i aquesta frase es repetia persistentment, o bé "Oh, Déu meu, acull-me als teus braços"! Això agradava molts als executants, perquè reproduïen mitjançant un nou mètode per ells, la nostalgia de la música africana, on hi trobem la repetició d'una frase del "líder" i que responen els que l'envolten. És a dir l'estructura de "pregunta i resposta", d'origen absolutament africà.

Dins les esglésies s'organitzaren altres tipus de corals, més "civilitzades" però menys autèntiques baix el punt de vista de la veritat d'una raça que no vol res més que la conservació de la seva pròpia personalitat.

Es clar que ells no sabien pràcticament res de tot això, però els altres, els blancs, tampoc. Deien deixeu-los que facin "soroll" i s'esplai bé, després, de nou a la submissió.

D'altra part els que es quedaven a les ciutats del Sud, miraven de subsistir com fos. Els treballs que feien treballant dotze hores al dia, en molts dels casos no els permetia viure, i provaven de fer altres coses, com per exemple, tocar música dins les tavernes de mal nom a fi de guanyar quelcom més.

Això, amb la dispersió dels vagabunds malaurats de totes les terres del Sud que emigraren per tot el territori nacional amb un instrument rudimentari sota el braç, dona peu a la creació de cants de malaurança, de lamentació, és la rèplica al cant espiritual. Aquí tot hi va, la mala sort d'una raça sotmesa, els problemes econòmics, els problemes sentimentals, el treball discriminat... tot s'hi posa dins aquesta expressió, generalment curta, d'estrofes de quatre frases enquibides dins d'una textura musical rudimentària, però autènticament autòctona, única, insòlita. Una troballa indiscutible, d'una expressivitat que només podia realitzar una raça, una raça que sofreix, que protesta però que no hi pot fer res per sorti-se'n, que vol dir tot el que li passa, i que —això és el més important— que té una manera de dir-ho: em referixo a EL BLUES.

Jordi Vall Escrivà

En el capítol V "El Blues"